

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. gegužės d. Nr. 21RE1- (AG1-101/12-2024)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Beatos Labutytės, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Dariaus Saveikio (pranešėjas),

Sekretoriaujant J. D.,

dalyvaujant pareiškėjui G. L.,

atsakovės Alytaus miesto savivaldybės administracijos atstovei S. M.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka, surengtame nuotoliniu būdu naudojant Microsoft Teams programinę įrangą, išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo G. L. 2024 m. balandžio 3 d. skundą atsakovui Alytaus miesto savivaldybės administracijai dėl Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024-03-05 rašto Nr. SD-1835-(6.17 E) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus. Tretieji suinteresuoti asmenys byloje R. M. ir L. M.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas G. L. kreipėsi į Komisiją su 2024 m. balandžio 3 d. skundu prašydamas „1. panaikinti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. kovo 5 d. raštą (sprendimą) Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“; 2. panaikinus Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. kovo 5 d. raštą (sprendimą) Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“, palikti galioti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. sausio 24 d. raštą (sprendimą) Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“.

Skunde pareiškėjas nurodė, kad 2023-11-23 kreipėsi Nacionalinę žemės tarnybą prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau - NŽT) su prašymu fiksuoti galimus teisės aktų pažeidimus, kai žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), savininkai L. ir R. M., šalia (*duomenys neskelbtini*) gatvės, valstybinėje žemėje, panaikino / užkasė ten buvusią vandens nutekėjimo pralaidą (virš šios pralaidos esantis kelias - tai įvažiavimas iš (*duomenys neskelbtini*) g. į žemės sklypą (*duomenys neskelbtini*), Alytuje; kitoje šio įvažiavimo kelio pusėje minėtos pralaidos anga palikta dar nesunaikinta) skirtą nutekėti po lietaus, liūčių, sniego polaidžio ir kt. pertekliniam vandeniui. Nurodė, kad L. ir R. M. dirbtinai sukėlė savo žemės sklypo reljefo aukštingumą ir be jokių leidimų bei pritarimų likvidavo buvusią vandens nutekėjimo pralaidą (užkasė vieną pralaidos galą nuo žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, pusės) – tokiu būdu neužtikrino pareiškėjo žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, inžinerinių statinių ir teritorijos apsaugos nuo patvenkimo ir užtvėninimo bei kito žalingo vandens poveikio, ypač po liūčių ir pavasarinio polaidžio vandens pertekliaus.

Nurodė, kad 2023-12-21 elektroniniu paštu iš NŽT Alytaus skyriaus gavo raštą Nr. 2SD-6881-(14.2.137 E) „Dėl sugadintos pralaidos“. Iš šio rašto paaiškėjo, jog L. ir R. M. „drenažo ar melioracijos tinklams tiesti valstybinėje žemėje, nurodytoje vietoje, sutikimų nėra išduota“. NŽT Alytaus skyrius pareiškėjo 2023-11-23 prašymą persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją Alytaus miesto savivaldybės administracijai.

2024-01-24 elektroniniu paštu gavo iš Alytaus miesto savivaldybės administracijos raštą Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“. Šiame rašte informuojama, jog „kad dėl minėtos pralaidos užpylimo gruntu ties (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, įvažiavimu, yra informuoti buitinių nuotekų įrengimo darbus vykdę sklypo savininkai, kurie turės pašalinti supiltą gruntą ir suformuoti griovį (*duomenys neskelbtini*) gatvės ribose kai bus tinkamos oro sąlygos“ (b. l. 17, 18).

Nurodė, kad 2024-02-20 kreipėsi į Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorių su prašymu leisti susipažinti su 2023-11-23 pranešimo „Dėl sunaikintos pralaidos valstybinėje žemėje“ įvykio tyrimu bei pateikti pareiškėjui su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją. 2024-03-05 elektroniniu paštu iš Alytaus miesto savivaldybės administracijos gavo raštą Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“ (toliau – Skundžiamas raštas), kuriame nurodoma, kad minima pralaida peržengia (*duomenys neskelbtini*) g. ribas ir patenka į privataus (*duomenys neskelbtini*), Alytus, sklypo teritoriją. (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkai, lygindami savo sklypą, pralaidos neužvertė, o įrengė lietaus vandens surinkimo šulinį, kurį sujungė su pralaida, kad vanduo galėtų nutekėti pralaidą negadindamas įvažiavimo kelio. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, atsakovė nurodė, kad neturi teisinio pagrindo įpareigoti (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkus atkasti privačiame sklype esančią pralaidos dalį. Taip pat pateikta informacija, jog vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu, laikomas negaliojančiu pareiškėjui 2024-01-24 išsiųstas raštą Nr. SD-610(6. J 7E).

Pareiškėjo vertinimu, Skundžiamame rašte visiškai nėra atsakyta į pareiškėjo 2024-02-20 prašyme pateiktą prašymą leisti susipažinti su 2023-11-23 pranešimo „Dėl sunaikintos pralaidos valstybinėje žemėje“ įvykio tyrimu bei pateikti pareiškėjui su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją. Taip pat nėra pateiktas motyvuotas atsisakymas tai padaryti, o tuo pačiu neatsakyta į pareiškėjo prašymą pagal jo turinį.

Pareiškėjo nuomone, pažeisti Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-05-11 įsakymu Nr. DV-554 „Dėl Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. gegužės 28 d. įsakymu Nr. DV-465 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Alytaus miesto savivaldybės administracijoje taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintų Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Alytaus miesto savivaldybės administracijoje taisyklių 50 str., 50.1 str., 52 str., ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau - VAĮ) 7.1 str., 11.2 str. bei Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotino naudojimo įstatymo 2.1.1 str., 2.4 str., 4.1 str., 6.1 str., 13.1 str., 13.2 str., taip pat ir kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai.

Nurodė, kad atsakovės atstovai 2024 m. sausio-kovo mėn. kelis kartus lankėsi prie sunaikintos vandens nutekėjimo pralaidos valstybinėje žemėje, šalia (*duomenys neskelbtini*) g. prie (*duomenys neskelbtini*) žemės sklypų, Alytuje, fotografavo galimo pažeidimo vietą, pareiškėjas taip pat elektroniniais laiškais nusiuntė 20 fonotuotrukų, kuriose fiksuoti galimi pažeidimai žemės sklype (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, taip pat nurodo ir tai, kad dar buvo apklausiami galimi pažeidėjai L. ir R. M., kurie teikė savo paaiškinimus ir t. t.

Pažymėjo, kad 2024-01-24 raštas (sprendimas) Nr. SD-610 (6.17 E) jau buvo įsiteisėjęs, todėl nepagrįstai ir neteisėtai paskelbtas negaliojančiu.

Pareiškėjo G. L. nuomone, atsakovės teiginius, nurodytus Skundžiamame rašte, kad pralaida peržengia (*duomenys neskelbtini*) g. ribas ir patenka į privataus (*duomenys neskelbtini*) sklypo teritoriją, paneigia šie faktiniai duomenys: 1. 2012 m. gegužės mėn. Žemės sklypo planas (M 1:500) Alytuje, (*duomenys neskelbtini*), su UAB „(*duomenys neskelbtini*)“ parengtais projektuojamais lauko elektros tinklais dėl elektros įrenginių prijungimo prie AB LESTO skirstomųjų tinklų. Šis planas buvo suderintas ir su Alytaus miesto savivaldybės administracija. Nurodo, kad dėl didesnio aiškumo taip pat pridėdama šio plano ištrauka su pažymėta pralaida (matosi abu pralaidos galai) valstybinėje žemėje; 2. 2016 m. lapkričio mėn. žemės sklypo plano (M 1:500) Alytuje, (*duomenys neskelbtini*), su požeminių inžinerinių tinklų geodezine nuotrauka. Šis planas 2016-12-05 įregistruotas Alytaus miesto savivaldybės administracijos Architektūros, urbanistikos ir žemėtvarkos skyriuje. Nurodė, kad dėl didesnio aiškumo taip pat pridėdama šio plano ištrauka su pažymėta pralaida (matosi abu pralaidos galai) valstybinėje žemėje; 3. 2019-04-19 žemės sklypo plano (M 1:500) Alytuje, (*duomenys neskelbtini*), topografinis planas. Šis planas buvo 2019-04-19 suderintas su Alytaus miesto

savivaldybės administracijos Architektūros, urbanistikos ir žemėtvarkos skyriumi. Nurodė, kad dėl didesnio aiškumo taip pat pridėdama šio plano ištrauka su pažymėta pralaida (matosi abu pralaidos galai) valstybinėje žemėje.

Pareiškėjas nurodė, kad visuose šiuose pateikiamuose planuose (kopijose) ir jų ištraukose, šalia (*duomenys neskelbtini*) gatvės, Alytuje, pažymėta savavališkai sunaikintas / užkastas ten buvęs vandens nutekėjimo pralaidos vienas galas (virš šios pralaidos esantis kelias - tai įvažiavimas iš (*duomenys neskelbtini*) g. į žemės sklypą, (*duomenys neskelbtini*), Alytuje) - ši pralaida visada buvo (gal net anksčiau nei nuo 2007 m.) ir yra valstybinėje žemėje.

Taip pat nurodė, kad pareiškėjui nežinoma ir nesuprantama, kokių teisiniu pagrindu atsakovo darbuotojas sugebėjo valstybinę žemę priskirti privatiems asmenims L. ir R. M.

Pažymėjo, kad žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, savininkų L. ir R. M. galimai įvykdytas Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimas dėl savavališkai sunaikintos vandens nutekėjimo pralaidos ir vandens nutekėjimo griovio sunaikinimo šalia (*duomenys neskelbtini*) g., Alytuje, valstybinėje žemėje - kelia grėsmę pareiškėjo žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, inžinerinių ir kt. statinių bei teritorijos apsaugai nuo perteklinio vandens patvenkimo ar užtvینimo ir kito žalingo vandens poveikio (pavasarinio polaidžio, smarkių liūčių ir pan.) dabar bei kels grėsmę ateityje.

Pareiškėjo vertinimu, iš pateiktų faktinių duomenų ir aplinkybių visumos bei Lietuvos Respublikos teisės aktų ir Alytaus miesto savivaldybės teisinio reglamento matyti, jog atsakovas pilnai ir visapusiškai pareiškėjo prašymų neištyrė, savo tarnybines funkcijas atliko aplaidžiai bei elgėsi neatsakingai ir šališkai, tuo pažeidžiant pareiškėjo neturtines ir turtines teises, bei sudarant sąlygas galimiems pažeidėjams išvengti pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus numatytos atsakomybės (b. l. 1-7).

Atsakovė Alytaus miesto savivaldybės administracija prašo pareiškėjo G. L. 2024 m. balandžio 3 d. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į pareiškėjo skundą atsakovė nurodė tokias faktines aplinkybes:

2023-11-23 pareiškėjas raštu kreipėsi į NŽT Alytaus skyrių su prašymu fiksuoti galimus teisės aktų pažeidimus, kai žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, savininkai L. ir R. M. iš dalies užkasė savo sklype ir valstybinėje žemėje esančią pralaidą.

2023-12-21 iš NŽT pareiškėjas gavo atsakymą, jog drenažo ar melioracijos tinklams tiesti valstybinėje žemėje, nurodytoje vietoje, sutikimų nėra išduota. Atsižvelgiant į tai, NŽT pareiškėjo 2023-11-23 raštą persiuntė pagal kompetenciją nagrinėti Alytaus miesto savivaldybės administracijai.

2024-01-24 atsakovė raštu Nr. SD-610 (6.17 E) "Dėl sugadintos pralaidos" informavo, jog dėl minėtos pralaidos užpylimo gruntu ties (*duomenys neskelbtini*), Alytuje įvažiavimu, yra informuoti buitinių nuotekų įrengimo darbus vykde sklypo savininkai, kurie turės pašalinti supiltą gruntą ir suformuoti griovį (*duomenys neskelbtini*) gatvės ribose, kai bus tinkamos oro sąlygos.

2024-02-20 pareiškėjas kreipėsi į atsakovę su prašymu leisti susipažinti su 2023-11-23 pranešimo, persiųsto atsakovei iš NŽT, tyrimu bei pateikti pareiškėjui su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją.

2024-03-05 atsakovė raštu Nr. SD-1835 (6.17E) "Dėl pralaidos" informavo, jog minima pralaida peržengia (*duomenys neskelbtini*) g. ribas ir patenka į privataus (*duomenys neskelbtini*) sklypo teritoriją. Nurodė, kad atsižvelgdami į tai, kad pralaida yra reikalinga, (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkai, lygindami savo sklypą, pralaidos neužvertė, o įrengė lietaus vandens surinkimo šulinį, kurį sujungė su pralaida, kad vanduo galėtų nutekėti pralaida negadindamas įvažiavimo kelio. Paaikšino, kad neturi teisinio pagrindo įpareigoti (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkus atkasti privačiame sklype esančią pralaidos dalį. Taip pat pranešė, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu, laikomas negaliojančiu pareiškėjui 2024-01-24 išsiųstas raštas Nr. SD-610 (6.17 E).

2024-03-06 pareiškėjas raštu kreipėsi į atsakovę, prašydamas pateikti su įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją (dėl to, kas išdėstyta atsakovės 2024-03-05 rašte Nr. 1835 (6.17E)).

2024-03-20 atsakovė raštu Nr. SD-2283(6.17E) "Dėl informacijos pateikimo" informavo, jog pareiškėjui yra pateikta visa turima informacija, daugiau medžiagos, susijusios su pralaidos,

įrengtos po įvažiavimo keliu į (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, sklypą, nagrinėjimo aplinkybėmis neturi, todėl pateikti negali.

2024-03-06 pareiškėjas raštu kreipėsi į Alytaus miesto savivaldybės merą, prašydamas pateikti su įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją (dėl to, kas išdėstyta atsakovės 2024-03-05 rašte Nr. 1835 (6.17E)).

2024-03-21 Alytaus miesto savivaldybės mero raštu Nr. SD-2302 (6.17E) „Dėl informacijos pateikimo“ informuojama, kad daugiau medžiagos, susijusios su pareiškėjo 2023-11-23 ir 2024-02-20 prašymų nagrinėjimo aplinkybėmis nėra, todėl negalima pateikti papildomų duomenų ar leisti su jais susipažinti.

Atsakovė pažymėjo, kad nors minėta pralaida yra valstybinėje žemėje ir privataus žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, teritorijoje, tačiau Alytaus miesto savivaldybės administracija šios pralaidos neįrenginėjo ir neturi duomenų, kas ją įrengė. Be to, ji neįregistruota VĮ Registrų centre (Priedas Nr.1 – kadastro bylos ištraukos kopija). Atsakovės vertinimu, atsižvelgiant į tai, ji neturi teisinio pagrindo įpareigoti (*duomenys neskelbtini*), Alytus, sklypo savininkus atkasti privačiame sklype esančią pralaidos dalį. Be to, atsižvelgdami į tai, kad pralaida yra reikalinga, (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkai, lygindami savo sklypą, pralaidos pilnai neužvertė, o įrengė lietaus vandens surinkimo šulinį, kurį sujungė su pralaida, kad vanduo galėtų nutekėti pralaida negadindamas įvažiavimo kelio. Reiškia, jog L. ir R. M. nepablogino prieš tai buvusios situacijos, nepažeidė pareiškėjo teisių ir teisėtų interesų, nes pralaida, įrengus lietaus vandens surinkimo šulinį, atlieka savo funkciją ir pareiškėjui nuosavybės teise priklausančio sklypo ribose esančios įvažos vanduo negadina (Priedas Nr.2 – įvažos, lietaus surinkimo šulinio ir pralaidos nuotraukos po lietaus). (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, sklypo savininkams atlikus šiuos veiksmus, 2024-01-24 atsakovės raštas Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“ tapo nebeaktualus, nes neatitiko faktinės situacijos, todėl vadovaujantis VAI 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2024-03-05 atsakovės raštu Nr. SD-1835(6.17E) “Dėl pralaidos” jis pripažintas negaliojančiu.

Atsakovė paaiškino, kad VAI 16 straipsnio 1 dalies 1 punktas nurodo, jog viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios savo arba įstatymų nustatytais atvejais žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą neteisėtą administracinį sprendimą. Tai paneigia pareiškėjo teiginį, kad 2024-01-24 atsakovės raštas Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“ pripažintas netekusiu galios neteisėtai.

Atkreipė dėmesį, kad įvertinus situaciją, kyla pagrįstų abejonų dėl saugumo asmenų (tame tarpe ir pareiškėjo) sveikatai ir jų turtui, jei (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkai vis tik atkastų privačiame sklype esančią pralaidos dalį, kadangi būtų suformuotas apie 2 m gylio griovys, besiribojantis su įvažą į pareiškėjo sklypą. Akivaizdu, jog net ir tinkamai pažymėjus įspėjamaisiais ženklais, pavojus išliktų.

Atsakovės vertinimu, pareiškėjo teisės ir teisėti interesai nėra pažeisti, kadangi pralaida, įrengus lietaus vandens surinkimo šulinį, atlieka savo funkciją ir pareiškėjui nuosavybės teise priklausančio sklypo ribose esančios įvažos vanduo negadina. Be to, pareiškėjas nepateikė duomenų apie jo sugadintą turtą ar atvejus, kai negalėjo naudotis savo turtu.

Atsikirstama į pareiškėjo teiginį, kad pareiškėjas kreipėsi į atsakovę, prašydamas suteikti administracinę paslaugą ir pateikti su įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją ir jam nebuvo pateiktas motyvuotas atsisakymas tai padaryti, tuo pačiu neatsakyta į pareiškėjo prašymą pagal jo turinį, paaiškino, kad atsakovė negali pateikti to, ko neturi, nes kaip ir buvo atsakyta pareiškėjui raštu, daugiau informacijos, susijusios su šia situacija, atsakovė neturi. Jokio šio įvykio tyrimo nebuvo inicijuota, jokia darbo grupė tam tikslui nebuvo patvirtinta ir pan. Tiesiog, kaip pareiškėjas savo skunde ir paminėjo, buvo įvykio apžiūra vietoje, kurios metu atsakingi specialistai įvertino situaciją. Bet jokie protokolai, aktai ar kiti dokumentai nebuvo surašomi. Po apžiūros vietoje atsakovė tiesiog išsiuntė raštus suinteresuotiems asmenims (pareiškėjui ir žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, savininkams), t.y. priėmė administracinį sprendimą.

Atsakovės nuomone, atsakovė pateikė pareiškėjui atsakymą, vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais ir suteikdama visą savo žinioje turimą informaciją, t.y. paaiškinant, kad daugiau informacijos nėra.

Nurodė, kad teisinis reglamentavimas bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau ir – LVAT) praktika suponuoja išvadą, jog atsakovė, objektyviai įvertinusi situaciją bei vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais, teisėtai ir pagrįstai priėmė sprendimą pripažinti netekusiu galios savo pačios 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17 E). Be to, Skundžiamas raštas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus bei VAI 3 straipsnyje įtvirtintus išsamumo bei objektyvumo principus – laikomasi teisėtumo principo, nes yra nurodytas aiškus teisinis pagrindas, kuriuo remiantis priimtas atitinkamas sprendimas bei pareiškėjui pakankamai suprantamai ir aiškiai išdėstyti priimto sprendimo faktiniai ir teisiniai pagrindai, pareiškėjas iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) objektyviai priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, kurie išdėstyti pakankamai suprantamai ir aiškiai.

Atsakovės nuomone, Skundžiamu raštu priimtas sprendimas pripažinti netekusiu galios savo pačios 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17 E) yra teisėtas ir turi likti galioti, todėl nėra pagrindo jo naikinti (b. l. 60-66).

Komisijoje 2024-04-26 buvo gautas pareiškėjo 2024-04-24 prašymas (reg. 2024-04-26 Nr. 20R1-359), kuriuo pareiškėjas prašė prie bylos prijungti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2024-01-04 rašto Nr. 2D-152 dalį, kurioje pasisakoma dėl pralaidos. Taip pat pareiškėjas atkreipė dėmesį į atsakovės atsiliepime nurodytą teiginį, kad atsikastų pralaidą tektų formuoti apie 2 metrų gylio griovį. Pareiškėjo vertinimu, tokie atsakovo teiginiai yra neatitinkantys tikrovės. Pareiškėjas taip pat pažymėjo, kad byloje yra pateikęs 3 skirtingų laikotarpių 3 geodezinius planus (ir jų ištraukas), kurie paneigia atsakovės argumentus, jog vienas šios pralaidos galas yra vis dar valstybinėje žemėje, o kitas - jau atsidūręs privačiame sklype (b.l. 76, 77).

Tretieji suinteresuoti asmenys L. M. ir R. M. atsiliepimo per Komisijos nustatytą laiką nepateikė.

Komisijos posėdžio metu pareiškėjas G. L. palaikė savo skundą ir papildomai nurodė bei paaiškino, kad iki šiol neišspręstas klausimas dėl pralaidos, nors jis atsakovės dar 2024-01-24 raštu Nr. SD-610 (6.17E) buvo informuotas, kad L. ir R. M. sutvarkys teritoriją aplink pralaidą, pašalins supiltą gruntą ir suformuos griovį (*duomenys neskelbtini*) gatvės ribose, kai tik bus tinkamos sąlygos; pažymėjo, kad niekas iki šiol taip ir neatlikta; akcentavo, kad atsakovė neturėjo nei faktinio, nei teisinio pagrindo pati pasinaikinti 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17E), be to, neturėjo ir tokios teisės; akcentavo, kad L. R. M. neturi ir neturėjo leidimo atlikti kasinėjimo darbus valstybinėje žemėje ir tai patvirtina ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2024-01-04 raštas Nr. 2D-152.

Atsakovės Alytaus miesto savivaldybės administracijos atstovė S. M. nesutiko su pareiškėjo G. L. skundu ir prašė jį atmesti, bei papildomai nurodė bei paaiškino, kad ginčo pralaida prasideda privačioje žemėje ir baigiasi valstybinėje žemėje; savivaldybė nesinaudojo viešojo intereso gynimo priemonėmis šiame ginče; negalėjo paaiškinti, kuriais atvejais ir / ar sąlygomis, savivaldybė savo iniciatyva bei lėšomis įrengia pralaidas tokių ginčų atveju; teigė, kad nors pagal 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17E) pareiškėjas G. L. buvo informuotas, kad L. ir R. M. sutvarkys teritorija aplink pralaidą, pašalins supiltą gruntą ir suformuos griovį (*duomenys neskelbtini*) gatvės ribose, kai tik bus tinkamos sąlygos, ir tai iki šiol taip ir neatliko, tačiau atsakovės vertinimu, savivaldybė turėjo teisę pati savo iniciatyva pasinaikinti 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17E), vadovaudamasi VAI 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Byloje ginčas kilo dėl Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024-03-05 rašto Nr. SD-1835-(6.17 E) teisėtumo bei pagrįstumo (b. l. 22, 23).

Dėl byloje nustatytų aplinkybių

Pareiškėjas G. L. 2023-11-23 kreipėsi į NŽT su prašymu, kuriame nurodė, kad 2023-11-21 kaimyniniame žemės sklype, adresu (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, kurio bendrasavininkiai yra L. M. ir R. M., buvo vykdomi žemės kasimo ir kiti darbai, kurių metu buvo atlikti galimai šie teisės aktų pažeidimai – nuo (*duomenys neskelbtini*), Alytus, žemės sklypo pusės į valstybinės žemės pusę (šalia (*duomenys neskelbtini*) gatvės), bet jau valstybinėje žemėje, panaikino/ užkasė ten buvusią pralaidą, skirtą nutekėti pertekliniam lietaus, polaidžio ir kt. vandeniui; virš šios pralaidos esantis kelias - tai įvažiavimas iš (*duomenys neskelbtini*) g. į sklypą, adresu (*duomenys neskelbtini*); kitoje šio kelio pusėje pralaidos anga palikta. Prašoma: 1. atlikti faktų patikrinimą vietoje; 2. fiksuoti galimus teisės aktų pažeidimus; 3. suteikti informaciją, kokiu teisiniu pagrindu (ar buvo suderintas projektas su NŽT ir kitomis įstaigomis) buvo panaikinta/ užaklinta pralaida (kuri egzistavo bent jau nuo 2007 m. ar dar nuo seniau) valstybinėje žemėje, šalia (*duomenys neskelbtini*) gatvės ir po įvažiavimo keliu į (*duomenys neskelbtini*) žemės sklypą? 4. įpareigoti L. ir R. M. pašalinti galimai įvykdytus teisės aktų pažeidimus, kurie užtikrintų pareiškėjo sklypo inžinerinių ir kitų statinių bei teritorijos apsaugą nuo patvenkimo ar užtvینimo ir kito žalingo vandens poveikio dabar ir ateityje dėl sunaikintos pralaidos. 5. informuoti apie priimtą sprendimą (b. l. 8-10). Pridėtose nuotraukose matosi įkasamas lietaus vandens surinkimo šulinys (b. l. 9, 10).

NŽT Alytaus skyrius 2023-12-21 raštu Nr. 2SD-6881-(14.2.137E) informavo pareiškėją G. L., kad Alytaus skyrius per www.geoportal.lt posistemę SUVA yra išdavęs sutikimą tiesti/statyti vandentiekio tinklus iki žemės sklypo, kadastro Nr. (*duomenys neskelbtini*), esančio (*duomenys neskelbtini*), Alytaus m., valstybinėje žemėje, kurioje nesuformuoti žemės sklypai. Tačiau drenažo ar melioracijos tinklams tiesti valstybinėje žemėje, nurodytoje vietoje, sutikimų nėra išduota. Taip pat paaiškino, kad Alytaus skyrius neturi kompetencijos vertinti Prašyme nurodytų aplinkybių ir prašymą persiuntė Alytaus miesto savivaldybės administracijai išnagrinėti pagal kompetenciją (b. l. 11-16).

Alytaus miesto savivaldybės administracija 2024-01-24 raštu Nr. SD-610 (6.17E) informavo, kad 2023-02-01 Alytaus miesto savivaldybės administracija buvo išdavusi leidimą atlikti kasinėjimo darbus Alytaus miesto savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje (gatvėse, vietinės reikšmės keliuose, aikštėse, žaliuosiuose plotuose), atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje geriamojo vandens tinklų įrengimo darbams iki sklypo (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, ribos. Dėl sklype (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, vykdomų buitinių nuotekų įrengimo darbų kasinėjimo leidimas nebuvo nereikalingas. Taip pat informavo, kad dėl minėtos pralaidos užpylimo gruntu ties (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, įvažiavimu, yra informuoti buitinių nuotekų įrengimo darbus vykde sklypo savininkai, kurie turės pašalinti supiltą gruntą ir suformuoti griovį (*duomenys neskelbtini*) gatvės ribose kaip bus tinkamos oro sąlygos (b. l. 17-20).

Pareiškėjas 2024-02-20 kreipėsi į Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorių (reg. 2024-02-20 Nr. SD-4392) prašydamas leisti susipažinti su 2023-11-23 pranešimo „Dėl sunaikintos pralaidos valstybinėje žemėje“ įvykio tyrimu bei pateikti pareiškėjui su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją (b. l. 21).

Alytaus miesto savivaldybės administracija Skundžiamu raštu informavo pareiškėją, kad Alytaus miesto savivaldybės administracija pralaidos po įvažiavimo į (*duomenys neskelbtini*) sklypą keliu neįrenginėjo, ji taip pat neįregistruota VĮ Registrų centre. Atkreipė dėmesį, kad minima pralaida peržengia (*duomenys neskelbtini*) g. ribas ir patenka į privataus (*duomenys neskelbtini*) sklypo teritoriją. Nurodė, kad atsižvelgdami į tai, kad pralaida yra reikalinga, (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkai, lygindami savo sklypą, pralaidos neužvertė, o įrengė lietaus vandens surinkimo šulinį, kurį sujungė su pralaida, kad vanduo galėtų nutekėti pralaida negadindamas įvažiavimo kelio.

Paaiškino, kad neturi teisinio pagrindo įpareigoti (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkus atkasti privačiame sklype esančią pralaidos dalį.

Taip pat pranešė, kad vadovaujantis VAI 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu, laiko negaliojančiu 2024-01-24 išsiųstą raštą Nr. SD-610 (6.17 E) (b. l. 22-25).

Pareiškėjas 2024-03-06 kreipėsi į Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorių (reg. 2024-03-20 Nr. SD-5635) prašydamas: „1. suteikti administracinę paslaugą ir pateikti pareiškėjui G. L. su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos (2024 m. kovo 5 d. Alytaus miesto savivaldybės administracijos raštas, reg. 2024-03-05 Nr. SD-1835 (6.17 E) kopiją; 2. į šį prašymą pagal jo turinį atsakyti pareiškėjui G. L. arba pateikti motyvuotą atsisakymą tai padaryti“ (b. l. 26).

Alytaus miesto savivaldybės administracija 2024-03-20 raštu Nr. SD-2283 (6.17E) informavo, kad Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024-03-05 rašte Nr. SD-1835 pareiškėjui yra pateikta visa informacija pagal pareiškėjo 2024-02-20 prašymą. Daugiau medžiagos, susijusios su pralaidos, įrengtos po įvažiavimo keliu į *(duomenys neskelbtini)* sklypą, nagrinėjimo aplinkybėmis, neturi, todėl pateikti negali (b. l. 27-31).

Pareiškėjas 2024-03-06 kreipėsi į Alytaus miesto savivaldybės merą (reg. 2023-03-06 Nr. SD-5637) pakartotinai prašydamas: 1. suteikti administracinę paslaugą ir leisti susipažinti su 2023 m. lapkričio 23 d. pranešimo „Dėl sunaikintos pralaidos valstybinėje žemėje“ įvykio tyrimo medžiaga bei pateikti pareiškėjui G. L. su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos (2024 m. sausio 24 d. iš Alytaus miesto savivaldybės administracijos raštas, reg. Nr. SD-610 (6.17 E)) kopiją. 2. į šį prašymą pagal jo turinį atsakyti pareiškėjui G. L. arba pateikti motyvuotą atsisakymą tai padaryti (b. l. 32, 33).

Alytaus miesto savivaldybė 2024-03-21 raštu Nr. SD-2302 (6.17 E) informavo pareiškėją, kad 2024-02-20 prašymas tą pačią dieną buvo užregistruotas Alytaus miesto savivaldybės administracijoje, jam suteiktas Nr. GD-4392. Alytaus miesto savivaldybės administracija atsakymą į šį prašymą išsiuntė 2024-03-05 raštu Nr. SD-1835 (6.17). Atkreipė dėmesį, kad išsiųstame atsakyme yra nurodyta, kad atsakoma į 2024-02-20 prašymą. Pažymėjo, kad Alytaus miesto savivaldybės administracija daugiau medžiagos, susijusios su 2023-11-23 ir 2024-02-20 prašymų nagrinėjimo aplinkybėmis, neturi, todėl negali pateikti papildomų dokumentų ar leisti su jais susipažinti (b. l. 34-38).

Byloje taip pat yra: UAB „*(duomenys neskelbtini)*“ parengto poilsio pastato *(duomenys neskelbtini)*, Alytuje elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų sklypo plano M1:500 su projektuojamais lauko elektros tinklais kopija (b. l. 39); žemės sklypo plano (M1:500) Alytuje, *(duomenys neskelbtini)*, ištrauka su UAB „*(duomenys neskelbtini)*“ parengtais projektuojamais lauko elektros tinklais dėl elektros įrenginių prijungimo prie AB LESTO skirstomųjų tinklų (b. l. 40); Požeminių inžinerinių tinklų geodezinės nuotraukos, adresu *(duomenys neskelbtini)*, Alytus, kopija (b. l. 41); žemės sklypo plano (M1:500) Alytuje, *(duomenys neskelbtini)*, Alytus, požeminių inžinerinių tinklų geodezinės nuotraukos ištrauka (b. l. 42); *(duomenys neskelbtini)*, Alytus, topografinio plano M1:500 kopija (b. l. 43-45); žemės sklypo plano (M1:500) Alytuje, *(duomenys neskelbtini)*, Alytus, topografinio plano ištrauka (b. l. 46); kelio planas *(duomenys neskelbtini)*g., Alytus, 2020-08-09) (b. l. 68); nuotraukos, kuriose matomi pralaida ir šulinys (b. l. 69-71); nuotraukų, kuriose matosi pralaidos griovys, kopijos (b. l. 78, 79); Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2024-01-04 raštas Nr. 2D-152, kurio dalyje dėl užverstos valstybinėje žemėje esančios pralaidos, nurodyta, kad pareiškėjas informuojamas, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 49 straipsnio 1 dalies 3 punktu statinių, nenurodytų šio straipsnio 1 dalies 1, 2 punktuose, naudojimo priežiūrą atlieka savivaldybių administracijos. Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės duomenimis Nekilnojamojo turto registre įregistruotas kelių (gatvių) paskirties II grupės nesudėtingasis statinys kelias (gatvė) - *(duomenys neskelbtini)* gatvė, kuri nuosavybės teise valdo Alytaus miesto savivaldybė. Pacituotos Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 2 straipsnio 3 ir 5 dalių nuostatos ir nurodyta, kad atsižvelgiant į tai, kad statinių naudojimo priežiūra nepriskirta Inspekcijos kompetencijai, pareiškėjo 2023-11-23 prašymą dalyje dėl užaklinto *(duomenys neskelbtini)* gatvės elemento - pralaidos nuo žemės sklypo *(duomenys neskelbtini)*, Alytaus m., pusės nagrinėti pagal kompetenciją persiuntė Alytaus miesto savivaldybės administracijai (b. l. 80-84).

Dėl ginčui taikytino teisinio reguliavimo

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas bei Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau - Prašymų nagrinėjimo taisyklės), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2022-09-03), Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Alytaus miesto savivaldybės administracijoje taisyklės (toliau – Alytaus prašymų nagrinėjimo taisyklės), patvirtintos Alytaus miesto savivaldybės administracijos

direktorius 2020-05-28 įsakymu Nr. DV-465 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Alytaus miesto savivaldybės administracijoje taisyklių patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2022-05-19).

VAĮ nustato kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas – prašymą bei skundą. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 str. 10 p.). Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (VAĮ 2 str. 12 p.).

VAĮ 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios savo arba įstatymų nustatytais atvejais žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą: 1) neteisėtą administracinį sprendimą; 2) teisėtą administracinį sprendimą, jeigu administracinio sprendimo pripažinimas netekusiu galios yra leidžiamas pagal kitus įstatymus arba jeigu administracinis sprendimas yra sąlyginis ir per nustatytą laikotarpį asmuo nustatytų sąlygų neįvykdo. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad neteisėtas administracinis sprendimas netenka galios nuo viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo pripažinti šį administracinį sprendimą netekusiu galios išsigaliojimo momento, išskyrus atvejus, kai šis sprendimas viešojo administravimo subjekto motyvuotu sprendimu netekusiu galios pripažįstamas nuo neteisėto administracinio sprendimo priėmimo momento (ab initio). Nuo priėmimo momento visais atvejais netekusiais galios pripažįstami administraciniai sprendimai, priimti dėl asmens daromo neteisėto poveikio ar apgaulės panaudojimo.

Prašymų ir skundų nagrinėjimas yra reglamentuotas Prašymų nagrinėjimo taisyklių ketvirtame skyriuje. Pagal Prašymų nagrinėjimo taisyklės 35 punktą, prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 p.); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 p.); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 p.); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 p.).

Tapachiai prašymų ir skundų nagrinėjimas yra reglamentuotas ir Alytaus prašymų nagrinėjimo taisyklėse. Minėtų taisyklių 35 punktą nustatyta, kad prašymus ar skundus administracija nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais jai nustatytą kompetenciją.

Į prašymą administracija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tai padaryti (50.1. p.); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal administracijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tai padaryti (50.2. p.); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka, t. y. prašymą pateikusiam asmeniui ar asmeniui, dėl kurio galimai pažeistų teisių ir teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, taip pat asmenims, kuriems administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinio sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinį sprendimą pateikiant to sprendimo kopiją, o kai reikia apsaugoti atitinkamų kategorijų duomenis, – nuasmenintą priimto administracinio sprendimo nuorašą. Atvejais, kai administracinio sprendimo kopija ar nuorašas negali būti pateikti arba kai administracinio sprendimo forma neleidžia užtikrinti visų administracinio sprendimo turinio duomenų pateikimo, šie duomenys nurodytiems asmenims pateikiami raštu pranešant apie priimtą administracinį sprendimą. Jeigu asmuo nėra nurodęs pageidaujamo administracinio sprendimo ar kitos informacijos gavimo būdo, jie pateikiami tokiu būdu, kokiu buvo gautas prašymas ar skundas. Į grupės asmenų prašymą gali būti atsakoma taisyklių 48 punkte nustatyta tvarka (50.3. p.); į kitus, taisyklių 50.1–50.3 papunkčiuose nenurodytus prašymus atsakoma laisva forma (50.4. p.).

Dėl pirmojo skundo reikalavimo – panaikinti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024-03-05 raštą Nr. SD-1835-(6.17 E)

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas G. L. 2024-01-24 elektroniniu paštu iš Alytaus miesto savivaldybės administracijos gavo raštą Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“, kuriame taip pat informuojama, jog „kad dėl minėtos pralaidos užpylimo gruntu ties (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, įvažiavimu, yra informuoti buitinių nuotekų įrengimo darbus vykdę sklypo savininkai, kurie turės pašalinti supiltą gruntą ir suformuoti griovį (*duomenys neskelbtini*) gatvės ribose kai bus tinkamos oro sąlygos“ (b. l. 17, 18).

2024-03-05 elektroniniu paštu pareiškėjas G. L. iš Alytaus miesto savivaldybės administracijos gavo ir raštą Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“ (b.l. 22, 23).

Pareiškėjas G. L. kreipėsi į Komisiją su 2024 m. balandžio 3 d. skundu bei suformulavo šiuos du savarankiškus reikalavimus „1. panaikinti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. kovo 5 d. raštą (sprendimą) Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“; 2. panaikinus Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. kovo 5 d. raštą (sprendimą) Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“, palikti galioti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. sausio 24 d. raštą (sprendimą) Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“.

Atsakovė Alytaus miesto savivaldybės administracija nesutinka su pareiškėjo G. L. skundo reikalavimais ir nurodo, kad, pirma, atsakovės 2024-03-05 raštas Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“ (b.l. 22, 23) yra pagrįstas bei teisėtas, bei tvirtina, kad savivaldybė turėjo teisę pati savo iniciatyva pasinaikinti 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17E) (b.l. 17, 18), vadovaudamasi VAI 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu.

Su atsakovės argumentais bei išvadomis šioje dalyje Komisija neturi pagrindo sutikti.

Komisija, pirmiausia, pažymi tai, kad Komisijos nesaisto pažodinis pareiškėjo G. L. skunde suformuluotas reikalavimas.

Įstatymuose neribojama pareiškėjo teisė atsakovui pareikštą materialųjį teisinį reikalavimą grįsti ne vienu, bet keliais skirtingais pagrindais. Tokiu atveju teismui (šiuo atveju – Komisijai), nagrinėjančiam bylą, tenka pareiga kiekvieną iš nurodytų pagrindų tirti bei vertinti pateiktų įrodymų kontekste. Pareiškėjui skundo reikalavimą grindžiant ne vienu, bet keliais pagrindais, gali susidaryti situacija, kai pareiškėjo nurodyti skundo reikalavimai vienas kitą paneigia. Tačiau tai nereiškia, kad dėl to visi skundo pagrindai savaime eliminuojami, ir neatleidžia teismo (šiuo atveju – Komisijos) nuo pareigos nustatyti juridinį skundo pagrindą, tik šiuo atveju ginčo kvalifikavimas tampa sudėtingesnis.

Tuo tarpu, minėta, aplinkybė, kad skundas grindžiamas keliais skirtingais ir vienas kitą galbūt paneigiančiais pagrindais, savaime neužkerta kelio skundo reikalavimą spręsti pagal kurį nors vieną iš nurodytų ieškinio pagrindų.

Konstitucinis Teismas 2012 m. liepos 3 d. nutarime konstatavo, kad teisinio saugumo principas – vienas esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų, reiškiantis valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti teisinių santykių subjektų teises, taip pat įgytas teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius.

Konstitucinis Teismas 2000-06-30 nutarime formuluoja kitą svarbų asmens teisių gynimo principą – kad negali būti nustatytas toks teisinis reguliavimas, pagal kurį asmuo, įgyvendindamas vieną konstitucinę teisę, netektų galimybės įgyvendinti kitą konstitucinę teisę. Šis principas ne kartą pakartotas vėlesniuose Konstitucinio Teismo aktuose.

Šiuo atveju pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas dar 2008-05-08 nutarime konstatavo, kad asmeniui jo pažeistų teisių gynība teisme garantuojama nepriklausomai nuo jo teisinio statuso, kad teisme turi būti ginamos asmenų pažeistos teisės ir teisėti interesai nepriklausomai nuo to, ar jie yra tiesiogiai įtvirtinti Konstitucijoje, ar ne.

Konstitucinio Teismo 1997 m. spalio 1 d. nutarime yra išaiškinta, kad susidūrus asmenų skirtingoms teisėms ar skirtingiems interesams galimi įvairūs jų derinimo ar gynimo būdai. Vienas svarbiausių pažeistų teisių ar laisvių gynimo būdų yra jų gynimas teisme. Toks teisių gynimas įtvirtintas Konstitucijos 30 straipsnyje, kurio pirmojoje dalyje nustatyta: „Asmuo, kurio konstitucinės

teisės ar laisvės pažeidžiamos, turi teisę kreiptis į teismą.“ pagal Konstitucijos 5 straipsnio pirmąją dalį valstybės valdžią Lietuvoje vykdo Seimas, Respublikos Prezidentas ir Vyriausybė, Teismas. Teisminės valdžios paskirtis – įgyvendinti teisingumą.

Kaip minėta, viena pagrindinių žmogaus teisių gynybos garantijų yra jo teisė kreiptis į teismą. Šios teisės įgyvendinimą lemia paties asmens suvokimas, kad jo teisės ar laisvės pažeidžiamos. niekas negali kliudyti jam kreiptis į teismą. Kreipimasis į teismą yra subjektyvi procesinė Konstitucijos garantuota asmens teisė, nes Konstitucijos 30 straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta: „Asmuo, kurio konstitucinės teisės ar laisvės pažeidžiamos, turi teisę kreiptis į teismą.“

Konstitucinio Teismo 1999 m. kovo 4 d. nutarime yra išaiškinta, kad <...> tokia pozicija, kai nepaliekama galimybių sprendimą ginčyti teisme, nesiderina su teisinės valstybės koncepcija ir konstitucine asmens teisių apsaugos doktrina. <...> <...> pagal visuotinai pripažintą žmogaus teisių ir laisvių gynimo doktriną teisės ir laisvės galima suvaržyti tik įstatymu ir būtinai užtikrinant galimybę dėl pažeistos teisės kreiptis į teismą. < ... >

Bendrasis teisės principas ubi ius, ibi remedium, Konstitucijos 6 straipsnio 1 dalies nuostata, kad Konstitucija yra tiesiogiai taikomas aktas, konstitucinis atsakingo valdymo principas, Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, Konstitucijos 18 straipsnio nuostata, kad žmogaus teisės ir laisvės yra prigimtinės, taip pat Konstitucijoje įtvirtinta asmens, kurio konstitucinės teisės ar laisvės pažeidžiamos, teisė kreiptis į teismą suponuoja ne tik tai, kad tokiais atvejais asmens teisės, laisvės, teisėti interesai bei teisėti lūkesčiai turi ir gali būti apginti aiškinant Konstituciją ir tiesiogiai taikant jos nuostatas, bet ir tai, kad tokią gynybą turi užtikrinti teismai. (Konstitucinio Teismo 2006 m. rugpjūčio 8 d. sprendimas).

Dėl konstitucinio teisinės valstybės principo, Dėl konstitucinio teisėtų lūkesčių principo

Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas – universalus principas, kuriuo yra grindžiama visa Lietuvos teisės sistema ir pati Konstitucija, kad konstitucinis teisinės valstybės principas yra aiškintinas neatsiejamai nuo Konstitucijos preambulėje skelbiamo atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės siekio, kad minėto konstitucinio principo turinys atsiskleidžia įvairiose Konstitucijos nuostatose. Konstitucinio teisinės valstybės principo esmė – teisės viešpatavimas. Konstitucinis teisės viešpatavimo imperatyvas reiškia, kad valdžios laisvę riboja teisė, kuriai privalo paklusti visi teisinių santykių subjektai, neišskiriant nė teisėkūros subjektų. Pabrėžtina, kad visų teisėkūros subjektų diskreciją riboja aukščiausioji teisė – Konstitucija. Visi teisės aktai, visų valstybės ir savivaldybių institucijų bei pareigūnų sprendimai turi atitikti Konstituciją, jai neprieštarauti (Konstitucinio Teismo 2010 m. birželio 29 d. nutarimas).

Konstitucinio Teismo 2010 m. vasario 26 d. nutarimas Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad valstybės valdžios institucijos, rengdamos ir priimdamos teisės aktus, privalo vadovautis Konstitucijoje įtvirtintu teisinės valstybės principu. Konstitucinis Teismas taip pat yra konstatavęs, jog teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad Konstitucija turi aukščiausią teisinę galią ir kad įstatymai, Vyriausybės nutarimai bei kiti teisės aktai turi atitikti Konstituciją, kad valstybės valdžią vykdančios ir kitos valstybės institucijos turi veikti remdamosi teise ir paklusdamos teisei; teisinės valstybės principas suponuoja ir tai, kad valstybės valdžią vykdančios institucijos negali viršyti Konstitucijoje joms nustatytų įgaliojimų, kad viena valstybės valdžios institucija negali įsiterpti į kitai valstybės valdžios institucijai Konstitucijoje nustatytus įgaliojimus (inter alia Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2004 m. gruodžio 29 d. nutarimai)

Konstitucinis teisinės valstybės principas – itin talpus, jis apima daug įvairių tarpusavyje susijusių imperatyvų; taigi konstitucinio teisinės valstybės principo turinys yra atskleistinas atsižvelgiant į įvairias Konstitucijos nuostatas, įvertinant visas Konstitucijoje įtvirtintas, jos ginamas ir saugomas vertybes (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Konstitucinis teisinės valstybės principas neatsiejamas ir nuo Konstitucijoje, inter alia jos 29 straipsnyje, įtvirtinto asmenų lygiateisiškumo principo (Konstitucinio Teismo 2006 m. balandžio 14 d. nutarimas).

Konstitucinio teisinės valstybės principo esmė – teisės viešpatavimas. Konstitucinis teisės viešpatavimo imperatyvas reiškia, kad valdžios laisvę riboja teisė, kuriai privalo paklusti visi teisinių santykių subjektai, neišskiriant nė teisėkūros subjektų. Pabrėžtina, kad visų teisėkūros subjektų diskreciją riboja aukščiausioji teisė – Konstitucija. Visi teisės aktai, visų valstybės ir savivaldybių institucijų bei pareigūnų sprendimai turi atitikti Konstituciją, jai neprieštarauti. Konstitucinis teisinės valstybės principas – itin talpus konstitucinis principas, apimantis daug įvairių tarpusavyje susijusių imperatyvų. Konstituciniu teisinės valstybės principu turi būti vadovaujama ir kuriant teisę, ir ją įgyvendinant (Konstitucinio Teismo 2000 m. gruodžio 6 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2007 m. rugpjūčio 13 d. nutarimai). Kiekvieno teisės instituto atitiktis Konstitucijai turi būti vertinama pagal tai, kaip tas institutas atitinka konstitucinius teisinės valstybės principus (Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai).

Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas. Konstituciniai teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principai suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius. Šie principai inter alia suponuoja tai, kad valstybė privalo vykdyti prisiimtus įsipareigojimus asmeniui. Neužtikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise.

Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad neatsiejamas teisinės valstybės principo elementas inter alia yra teisėtų lūkesčių apsauga (Konstitucinio Teismo 2010 m. liepos 2 d. sprendimas).

Teisėtų lūkesčių apsaugos principas suponuoja valstybės, taip pat valstybės valdžią įgyvendinančių bei kitų valstybės institucijų pareigą laikytis valstybės prisiimtų įsipareigojimų. Šis principas taip pat reiškia įgytų teisių apsaugą (Konstitucinio Teismo inter alia 2008 m. gruodžio 24 d., 2009 m. rugsėjo 2 d., 2010 m. vasario 3 d. nutarimai).

Taigi pagal oficialiąją konstitucinę doktriną vienas iš teisėtų lūkesčių apsaugos principo elementų yra teisių, įgytų pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, apsauga. Pagal Konstituciją santykiuose su valstybe yra saugomi ir ginami asmens lūkesčiai, kurie kyla iš pačios Konstitucijos ar iš įstatymų bei kitų teisės aktų, neprieštaraujančių Konstitucijai.

Konstitucija nesaugo ir negina tokių asmens įgytų teisių, kurios savo turiniu yra privilegijos; privilegijų gynimas ir apsauga reikštų, kad yra pažeidžiami konstituciniai asmenų lygiateisiškumo, teisingumo principai, Konstitucijoje įtvirtintas darnios visuomenės imperatyvas, taigi ir konstitucinis teisinės valstybės principas (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. liepos 5 d. nutarimai).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2018 m. gruodžio 20 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. I-14-502/2018 yra akcentavusi, kad Konstitucijos 7 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad galioja tik paskelbti įstatymai. Aiškindamas šią nuostatą iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančių teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principų kontekste, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad teisinio reguliavimo pakeitimai turėtų būti daromi taip, kad asmenims, kurių teisinei padėčiai jie turi įtakos, būtų užtikrinta reali galimybė prisitaikyti prie naujos teisinės situacijos (Konstitucinio Teismo 2016 m. vasario 2 d., 2018 m. birželio 19 d. nutarimai). Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, inter alia: kad teisinių santykių subjektai galėtų žinoti, ko iš jų reikalauja teisė, teisės normos turi būti nustatomos iš anksto, teisės aktai turi būti oficialiai skelbiami, jie turi būti vieši ir prieinami; įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna, teisės aktuose neturi būti nuostatų, vienu metu skirtingai reguliuojančių tuos pačius visuomeninius santykius; kad teisinių santykių subjektai galėtų savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus, teisinis reguliavimas turi būti santykinai stabilus; teisės aktais negalima reikalauti neįmanomų dalykų (*lex non cogit ad impossibilia*); teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia neleidžiama (*lex retro non agit*), nebent teisės aktu būtų sušvelninama teisinių santykių subjekto

padėtis ir kartu nebūtų pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams (*lex benignior retro agit*) (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d. nutarimai).

Teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas yra neatsiejami teisinės valstybės principo elementai; šie konstituciniai principai suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius, vykdyti priištus įsipareigojimus asmeniui; asmenys turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų pagal galiojančius įstatymus ar kitus teisės aktus, neprieštaraujančius Konstitucijai, įgytos teisės bus išlaikytos nustatytą laiką ir galės būti realiai įgyvendinamos; teisinį reguliavimą galima keisti tik laikantis iš anksto nustatytos tvarkos; teisinio reguliavimo pataisomis negalima paneigti asmens teisėtų interesų ir teisėtų lūkesčių; neužtikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise (Konstitucinio Teismo 2013 m. vasario 15 d. nutarimas). Tam tikrais atvejais įstatymų leidėjas privalo numatyti pakankamą *vacatio legis*, t. y. laikotarpį nuo įstatymo oficialaus paskelbimo iki jo įsigaliojimo (taikymo pradžios), per kurį suinteresuoti asmenys galėtų pasirengti įgyvendinti iš jo kylančius reikalavimus (Konstitucinio Teismo 2018 m. birželio 19 d. nutarimas).

Pažeista teisė turi būti ginama tam, kad būtų apginti sąžiningų asmenų teisėti interesai. Minėta, kad įstatymo draudžiama įgyvendinti civilines teises tokiu būdu ir priemonėmis, kad nesant teisinio pagrindo būtų pažeistos ar varžomos kitų asmenų teisės ar įstatymo saugomi interesai ar daroma žala kitiems asmenims arba prieštaraujama subjektinės teisės paskirčiai. Be to, vieni pagrindinių teisės principų, kuriais grindžiama bet kuri civilizuota teisės sistema, teigia, kad asmuo iš savo neteisėto elgesio negali tikėtis naudos (lot. *nullus commodum capere de sua injuria propria*) ir iš neteisėtų veiksmų negali kilti teisėtos pasekmės (lot. *ex injuria ius non oritur*).

Šių fundamentalių teisės principų svarbą yra ne kartą akcentavęs Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas bei Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 1994 m. gegužės 27 d. nutarimą, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2000 m. spalio 2 d. nutartį, priimtą civilinėje byloje UAB „Init“ v. UAB „Parabolė“ ir kt.; bylos Nr. 3K-3-905; 2002 m. kovo 20 d. nutartį, priimtą civilinėje byloje 305-oji DNSB „Bokštas v. Vilniaus miesto valdyba; bylos Nr. 3K-3-512; 2007 m. sausio 24 d. nutartį, priimtą civilinėje byloje M. Č. v. E. M., I. D., Teisingumo ministerija; bylos Nr. 3K-7-4/2007; 2007 m. rugsėjo 24 d. nutartį, priimtą civilinėje byloje J. S. M. v. Vilniaus apskrities viršininko administracija, J. F.; bylos Nr. 3K-3-338/2007, ir kt.). Tai reiškia, kad teisė negali ginti tokių teisių, kurios naudojamos priešingai jos tikslams ir paskirčiai. Tais atvejais, kai asmuo pažeidžia šį įstatymo nustatytą imperatyvą, laikoma, kad asmuo piktnaudžiauja teise. Tai konstatavęs, teismas gali atsisakyti ginti tokią subjektinę teisę, nes piktnaudžiavimas teise yra neteisėtas elgesys, todėl teisė negina ir negali ginti asmens, piktnaudžiaujančio teise, interesų (CK 1.137 straipsnio 3 dalis).

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas neseniai nagrinėtoje su akcininko ir bendrovės ginču susijusioje byloje, nuosekliai plėtodamas savo praktiką, dar kartą patvirtino sąžiningumo principo viršenybę formalaus teisės normos taikymo atžvilgiu (2021 m. birželio 23 d. kasacinė nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-208-1075/2021). Joje sprendimą priimdami teisėjai rėmėsi ne siaura teisės norma, o, atsižvelgdami į visą situacijos kontekstą, vadovavosi išimtinai sąžiningumo principu ir būtent šio principo vedami priėmė galutinį sprendimą byloje, vertindami sprendimo (ne)pagrįstumą tiek konkrečios / konkrečių teisės normų, tiek kertinių civilinės teisės principų (protingumo, teisingumo ir sąžiningumo) kontekste, nesuteikiant galimybės šalims piktnaudžiauti bei manipuliuoti teise, – vykdomas vadinamasis turiningasis teisingumas, užkertantis kelią absurdo situacijoms, taikant teisę.

VAĮ 3 straipsnio 4 punkte numatyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje privalo vadovautis įstatymo viršenybės principu. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.

Administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei (VAĮ 2 straipsnio 5 dalis). Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. Administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje (VAĮ 10 straipsnio 5, 6 dalys).

Kitais atvejais, viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai privalo būti tikslūs, suprantami, nedviprasmiški, jų motyvų išdėstymas – adekvatus ir pakankamas, leidžiantis suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje ne kartą yra konstatavęs, kad viešojo administravimo subjekto priimtame individualiame teisės akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-180-602/2017 ir kt.). Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, pavyzdžiui, neįvardijant, kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. kovo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1340-624/2016 ir kt.).

Atsakovės Departamento priimti ginčo sprendimai yra individualūs administraciniai aktai, kuriems taikomi VAĮ reikalavimai (aktuali akto redakcija, galiojusi iki 2023-12-31 dienos). Vertindama atsakovės priimtų sprendimų atitikimą VAĮ tokio pobūdžio aktams keliamus reikalavimus, Komisija pažymi, kad VAĮ 3 str. apibrėžia principus, kuriais savo veikloje turi vadovautis viešojo administravimo subjektai. Minėto straipsnio 5 p. nustato išsamumo principą, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Viešojo administravimo subjekto sprendimai turi būti pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis. Tam, kad individualus administracinis aktas būtų teisėtas, jis turi apimti faktinių aplinkybių tyrimą, taikytinas teisės normas, teisinį nustatytų faktų vertinimą. VAĮ 10 str. 5 d. nustatyti reikalavimai administraciniam sprendimui, tame tarpe, reikalavimas nurodyti administracinio sprendimo motyvus.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas VAĮ 8 str. 1 d. nuostatas (redakcija, galiojusi iki 2020-11-01, iš esmės atitinka ginčui aktualiu laikotarpiu galiojusio VAĮ 10 str. (redakcija galiojusi 2023-12-31 dienos) 5 d. 5–6 p. nuostatas) yra ne kartą pažymėjęs, kad

individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2011-06-27 išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą byloje Nr. A⁵⁵⁶-336/2011; 2014-03-25 išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-997/2014). VAI keliamų administraciniam aktui reikalavimų nepaisymas ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, kai toks pažeidimas ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą. Kaip ne kartą akcentavo LVAT, esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., 2015-02-18 nutartį administracinėje byloje Nr. A³⁹⁸-442/2015; 2012-07-20 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵²⁰-2294/2012; 2012-08-03 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁴⁴-2366/2012 ir kt.).

Remiantis LVAT suformuota praktika, pažymėtina, kad visiškas motyvų nebuvimas administraciniame akte pats savaime yra pagrindas panaikinti administracinį aktą, neanalizuojant kitų su tuo susijusių aplinkybių (pvz., motyvų, kuriais viešojo administravimo subjektas grindžia administracinį aktą (šiais aspektais žr., LVAT 2007-11-05 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵-990/2007; 2014-09-23 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-47/2014; 2015-03-26 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-1069-502/2015).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra nurodęs, jog administracinės institucijos diskrecijos teisė suprantama kaip galia, suteikianti administravimo subjektui tam tikrą veiklos laisvę priimant sprendimus, įgalinanti jį iš keleto teisiškai galimų elgesio variantų pasirinkti tą, kuris, jo nuomone, yra tinkamiausias (žr., pvz., LVAT 2006 m. gruodžio 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴¹⁵-2203/2006). Diskrecijos teisė neturi būti aiškinama kaip absoliučiai nemotyvuotas ir niekuo nesaistomas pasirinkimas (žr., pvz., 2012 m. gegužės 31 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-1570/2012). Diskrecijos teisė teisinėje valstybėje negali būti absoliuti, ja besinaudojantys subjektai yra suvaržyti bendrųjų teisėtumo principo reikalavimų ir kriterijų (žr., pvz., LVAT 2007 m. kovo 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴-231/2007, 2014 m. vasario 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-563/2014). Įgyvendindamos diskrecines galias viešojo administravimo institucijos, be kita ko, turi nepiktnaudžiauti joms suteiktais įgaliojimais, laikytis objektyvumo ir nešališkumo, lygybės prieš įstatymą ir proporcingumo principų. Diskrecija turi būti pagrindžiama objektyviais faktais bei bendraisiais teisės principais – įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, numatytais Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje (žr., pvz., LVAT 2013 m. kovo 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-596/2013).

Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltantį sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr., pvz., 2013 m. balandžio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-658/2013, 2015 m. sausio 29 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-112-858/2015).

Esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A⁵²⁰-2294/2012, 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A³⁹⁸-442/2015, 2017 m. balandžio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-131-822/2017). Tuo tarpu pareigos nustatyti juridinių faktų visetą, būtiną ir pakankamą teisės normai taikyti, nesilaikymas nedera nei su gero administravimo principu, nei su VAI 8 straipsnio imperatyvais (LVAT 2016 m. rugpjūčio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2617-575/2016, 2018 m. liepos 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018).

Pagal suformuotą Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką (žr., pvz., 2015 m. sausio 15 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-36-662/2015, 2020 m. lapkričio 11 d.

sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-2984-662/2020) viešojo administravimo subjektas savo sprendimą privalo grįsti tik tinkamais, patikimais, teisėtu būdu, procesiškai tinkamai įformintais duomenų šaltiniais ir / ar įrodymais, kurie nekeltų jokių abejonių dėl dokumentuose pateiktų duomenų tikslumo ir patikimumo.

Nors VAĮ 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą numato, kad viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios savo arba įstatymų nustatytais atvejais žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą neteisėtą administracinį sprendimą, tačiau šiuo aspektu taip pat svarbu nustatyti, ar buvo laikytasi teisėtų lūkesčių apsaugos principo viešojo administravimo srityje, ar asmuo konkretaus administracinio sprendimo pagrindu įgijo tam tikras teises ir pareigas, ar priimant kitą administracinį sprendimą (dėl administracinio sprendimo panaikinimo) nebus paneigtos asmenų administracinio sprendimo pagrindu įgytos teisės, taip pat būtina atsižvelgti ir į tai, ar nepriėmus sprendimo dėl galiojančio administracinio sprendimo panaikinimo, nebus pažeisti kiti teisės principai ar viešas interesas, ar įgytos teisės panaikinimas bus proporcinga priemonė (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-735-602/2019). VAĮ 10 straipsnio 5 dalis reikalauja, kad kiekviename administraciniame sprendime, be kita ko, būtų nurodyti administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2024 m. kovo 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1082-822/2024).

Pažymėtina ir tai, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, pasisakydamas dėl viešojo administravimo subjekto teisės atšaukti priimtą teisės aktą, yra nurodęs, jog Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo praktikoje, vertindamas kompetentingos institucijos teisę peržiūrėti sprendimus, akcentuoja tai, kad tokiais atvejais turi būti laikomasi Sąjungos teisės bendriesiems principams būdingų reikalavimų, visų pirma kylančių iš teisinio saugumo principo ir iš jo išplaukiančio teisėtų lūkesčių apsaugos principo (2015 m. gruodžio 10 d. sprendimas byloje *Valsts ieņēmumu dienests prieš „Veloserviss“* SIA Nr. C-427/14). Kompetentingos institucijos teisę peržiūrėti sprendimą, susijusį su trečiųjų asmenų teisių apimtimi, yra siejama su aplinkybe, kad institucija turi naujos informacijos ir taip pat su akivaizdumo sąlyga, kad institucija, priimdama šiuo metu siekiamą panaikinti sprendimą, šios naujos informacijos nežinojo ar neturėjo žinoti (2017 m. kovo 16 d. sprendimas byloje *Valsts ieņēmumu dienests prieš „Veloserviss“* SIA Nr. C-47/16) (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. spalio 27 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1710-822/2021; 2021 m. gruodžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3230-968/2021; 2022 m. lapkričio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-451-821/2022; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. rugpjūčio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1326-624/2023).

Šiuo atveju Komisija pažymi, kad analizuojant bei vertinant visą ginčo situacijos laikotarpį sistemiskai, matyti, kad ir pati atsakovė - Alytaus miesto savivaldybės administracija - 2024-03-05 rašte Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“, įžanginėje dalyje nurodydama ir tai, kad atsakovė pakartotinai išnagrinėjo klausimą dėl panaikintos pralaidos, įrengtos šalia (*duomenys neskelbtini*), Alytuje, sklypo, nurodo aplinkybes, kad minima pralaida peržengia (*duomenys neskelbtini*) g. ribas ir patenka į privataus (*duomenys neskelbtini*), Alytus, sklypo teritoriją; (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkai, lygindami savo sklypą, pralaidos neužvertė, o įrengė lietaus vandens surinkimo šulinį, kurį sujungė su pralaida, kad vanduo galėtų nutekėti pralaidą negadindamas įvažiavimo kelio; atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, atsakovė nurodo, kad neturi teisinio pagrindo įpareigoti (*duomenys neskelbtini*) sklypo savininkus atkasti privačiame sklype esančią pralaidos dalį; taip pat pateikia informaciją, jog vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu, laikomas negaliojančiu pareiškėjui G. L. 2024-01-24 išsiųstas raštas Nr. SD-610 (6.17 E) (b.l. 17, 18).

Atsakovės Alytaus miesto savivaldybės administracijos atstovė S. M. žodinio Komisijos posėdžio metu papildomai nurodė bei paaiškino, kad ginčo pralaida prasideda privačioje žemėje ir baigiasi valstybinėje žemėje; savivaldybė nesinaudojo viešojo intereso gynimo priemonėmis šiame ginče; negalėjo paaiškinti, kuriais atvejais ir / ar sąlygomis, savivaldybė savo iniciatyva bei lėšomis

įrengia pralaidas tokių ginčų atveju; teigė, kad nors pagal 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17 E) pareiškėjas G. L. buvo informuotas, kad L. ir R. M. sutvarkys teritorija aplink pralaidą, pašalins supiltą gruntą ir suformuos griovį (*duomenys neskelbtini*) gatvės ribose, kai tik bus tinkamos sąlygos, ir tai iki šiol taip ir neatliko, tačiau atsakovės vertinimu, savivaldybė turėjo teisę pati savo iniciatyva pasinaikinti 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17 E), vadovaudamasi VAĮ 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu.

Pirmiausia šioje dalyje Komisija pasisako dėl savivaldybės pateikiamos pozicijos, kad vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu, šiuo metu laikomas negaliojančiu pareiškėjui 2024-01-24 išsiųstas raštas Nr. SD-610 (6.17 E) (b.l. 17, 18), o tuo pačiu jau nebeliko ginčo dalyko, nurodyto pastarajame rašte.

Šioje vietoje Komisija pažymi, kad byloje nustatyta neginčijama aplinkybė, kad 2024-01-24 raštu Nr. SD-610 (6.17 E) pareiškėjas G. L. buvo informuotas, kad L. R. M. sutvarkys teritorija aplink pralaidą, pašalins supiltą gruntą ir suformuos griovį (*duomenys neskelbtini*) gatvės ribose, kai tik bus tinkamos sąlygos. Pastarasis raštas yra įsiteisėjęs. Juo pareiškėjui G. L. buvo sukurti teisėti teisiniai lūkesčiai, kad pasibaigus žiemos laikotarpiui ir iškart pavasarį pagerėjus oro sąlygoms, pareiškėjo kaimynai L. ir R. M. nedelsdami savo lėšomis bei iniciatyva be papildomo raginimo sutvarkys ginčo teritoriją, tačiau tai iki šiol neatliko (dėl ko L. ir R. M. nesilaikė teisės aktų ir darbų atlikimo tvarkų), ką Komisijos posėdžio metu pripažino bei dar kartą patvirtino ir pati atsakovo Alytaus miesto savivaldybės administracijos atstovė.

Taigi šiuo atveju tretieji asmenys byloje L. ir R. M. ne tik kad nesilaikė bei ir toliau nesilaiko teisės aktų reikalavimų, bet ir pažeidė pareigą gerbti bendro gyvenimo taisykles, geros moralės principus, veikti sąžiningai, pažeidė ir draudimą įgyvendinti civilines teises tokiu būdu ir priemonėmis, kurios be teisinio pagrindo pažeistų ar varžytų kitų asmenų teises ar įstatymų saugomus interesus ar darytų žalos kitiems asmenims arba prieštarautų subjektinės teisės paskirčiai (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 1.137 straipsnio 2 dalis, 3 dalis).

Pabrėžtina, kad šiuo atveju atsakovė ne tik kad neužtikrino tinkamo savo priimto 2024-01-24 rašto Nr. SD-610 (6.17E) įgyvendinimo tvarkos bei įgyvendinimo laiku, tačiau iš atsakovės pateiktų faktinių ir / ar teisinių argumentų, dėl ko buvo nuspręsta atsakovės pačiai pasinaikinti be jokio teisinio pagrindo 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17E), atsižvelgiant į aukščiau nurodytą teismų praktiką, galima išvelgti ir pačios atsakovės piktnaudžiavimą, juo labiau, kad atsakovė ir pati pripažįsta, kad pastarojo rašto reikalavimai net nebuvo pradėti vykdyti. Šiuo atveju Komisija konstatuoja ir tai, kad atsakovė, ketinusi ir / ar nusprendusi pati pasinaikinti savo priimtą 2024-01-24 raštą Nr. SD-610 (6.17E), pažeidė ir konstitucinę teisės aktų negaliojimo į praeitį (*lex retro non agit*) principą.

Pažymėtina, kad šiuo atveju atsakovė pažeidė teisinio tikrumo, teisinio saugumo, konstitucinę teisėtą lūkesčių principus. Aiškinant priešingai, būtų pažeisti asmens teisėtą lūkesčių apsauga bei paneigta įgytų teisių apsauga.

Dėl šios aplinkybės, atsakovės Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024-03-05 rašto Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“ dalis naikintina kaip neteisėta bei nepagrįsta (ab initio).

Pareiškėjas G. L. skunde nurodo ir tai, kad atsakovės 2024-03-05 Skundžiamame rašte visiškai nėra atsakyta į pareiškėjo 2024-02-20 prašyme pateiktą prašymą leisti susipažinti su 2023-11-23 pranešimo „Dėl sunaikintos pralaidos valstybinėje žemėje“ įvykio tyrimu bei pateikti pareiškėjui su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją (b. l. 21). Nurodo, kad taip pat nėra pateiktas motyvuotas atsisakymas tai padaryti, o tuo pačiu neatsakyta į pareiškėjo prašymą pagal jo turinį.

Su šiais pareiškėjo argumentais Komisija visiškai sutinka.

Vadovaudamasi aukščiau aptarta, Komisija šioje dalyje prieina prie išvados, kad nagrinėjant ginčo klausimą (-us) pagal pareiškėjo G. L. 2024-02-20 prašyme pateiktą prašymą leisti susipažinti su 2023-11-23 pranešimo „Dėl sunaikintos pralaidos valstybinėje žemėje“ įvykio tyrimu bei pateikti pareiškėjui su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją (b. l. 21), Skundžiamame rašte ne tik kad nenurodomos išsamios faktinės ir teisinės aplinkybės, bet ir nurodomos aplinkybės neatitinka objektyvios realybės, o ir pats Skundžiamas raštas šioje dalyje yra nemotyvuotas bei nepagrįstas (b. l. 22, 23).

Komisija pažymi ir tai, kad ginčijamo individualaus administracinio sprendimo priėmimo motyvų nurodymas ginčo nagrinėjimo metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto

viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo teisėtumui (žr., pvz., LVAT 2013-06-13 sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-940/2013; 2015-03-31 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1536-662/2015). Vertinant priešingai, būtų pažeistos pareiškėjo teisės į gynybą (žr., pvz., LVAT 2011-11-02 sprendimą administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-2692/2011). Individualaus administracinio akto motyvų nenurodymas pačiame akte ir jų papildymas pateikiant atsiliepimą į skundą arba nagrinėjant ginčą iš principo nėra toleruoti, kadangi paprastai kliudo suinteresuotam asmeniui pasirinkti būdus bei priemones dėl savo teisių ar interesų gynimo.

Taigi esant vien tik šioms nustatytoms teisiškai reikšmingoms faktinėms ir teisinėms aplinkybėms, Komisija visa apimtimi (pa)naikina atsakovės Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024-03-05 raštą Nr. SD-1835-(6.17 E), įpareigodama atsakovę tinkamai iš naujo išnagrinėti pareiškėjo G. L. 2024-02-20 prašyme pateiktą prašymą leisti susipažinti su 2023-11-23 pranešimo „Dėl sunaikintos pralaidos valstybinėje žemėje“ įvykio tyrimu bei pateikti pareiškėjui su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją (b. l. 21).

Dėl antrojo skundo reikalavimo bei bylos baigties

Antruoju skundo reikalavimu pareiškėjas G. L. Komisijos prašo - panaikinus Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. kovo 5 d. raštą (sprendimą) Nr. SD-1835 (6.17 E) „Dėl pralaidos“, palikti galioti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. sausio 24 d. raštą (sprendimą) Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“.

Šioje dalyje Komisija pažymi, kad Komisijai nustatius, kad Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. sausio 24 d. raštas (sprendimas) Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“ nėra panaikintas ir / ar pripažintas negaliojančiu ir / ar pakeistas kitu individualiu administraciniu aktu (pabrėžtina, kad šią aplinkybę paneigiančių įrodymų atsakovė įstatymų nustatyta tvarka į bylą nepateikė, o tik 2024-03-05 rašte Nr. SD-1835-(6.17 E) apsiribojo galimai klaidinančios informacijos pateikimu, kad 2024 m. sausio 24 d. raštą (sprendimą) Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“ pasinaikino), laikytina, kad Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. sausio 24 d. raštas (sprendimas) Nr. SD-610 (6.17 E) „Dėl sugadintos pralaidos“ tebėra galiojantis bei turi būti vykdomas.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau - ir ABTĮ) 4 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad „Jeigu nėra įstatymo, reglamentuojančio ginčo santykį, teismas taiko įstatymą, reglamentuojantį panašius santykius, o jeigu ir tokio įstatymo nėra, – vadovaujasi bendraisiais įstatymų pradmenimis ir jų prasme, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais.“

Komisija pažymi, kad nei ABTĮ, nei Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymas, neaptaria situacijos, kai nagrinėjant administracinę bylą iš esmės yra nustatoma ir / ar paaiškėja, kad pareiškėjo prašomas palikti galiojantis individualus administracinis aktas tebėra galiojantis.

Šiuo atveju Komisija pažymi, kad vadovaujantis bendraisiais teisės principais bei teisingumo principu, teisingiausia tokį pareiškėjo skundo reikalavimą būtų palikti nenagrinėtą. Tai konstatavus, likusioje dalyje pareiškėjo G. L. 2024 m. balandžio 3 d. skundas paliekamas nenagrinėtas.

Likusieji bylos proceso šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys lemiamos juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui, todėl detaliau nedėstyti ir neanalizuotini. Be to, LVAT ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau - EŽTT) formuoja praktiką, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 16034/90 V. de H. v Netherlands, 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 20772/92 H. v Finland, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 G.R. v Spain ir kt.). LVAT jurisprudencijoje aiškinant Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) normas (ABTĮ 13 str. 1 d., 20 str.) taip pat ne kartą buvo imperatyviai pažymėta, kad įstatymo reikalavimas motyvuoti teismo sprendimą nereikia įpareigojimo teismui atsakyti į kiekvieną proceso dalyvio argumentą (LVAT 2008 m. gruodžio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P⁴⁴⁴-196/2008, 2009-07-24 nutartis administracinėje byloje Nr. P⁷⁵⁶-151/2009, 2009 m. lapkričio 6 d.

nutartis administracinėje byloje Nr. P⁵²⁵-194/2009, 2013 m. vasario 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-216/2013 ir kt.).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo G. L. 2024 m. balandžio 3 d. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024-03-05 raštą Nr. SD-1835-(6.17 E) (ab initio).

Likusioje dalyje pareiškėjo G. L. 2024 m. balandžio 3 d. skundą palikti nenagrinėtą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Kauno rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Beata Labutytė

Darius Saveikis